

Guia docent

390318 - PPAIS - Projectes del Paisatge

Última modificació: 03/06/2024

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria Agroalimentària i de Biosistemes de Barcelona
Unitat que imparteix: 745 - DEAB - Departament d'Enginyeria Agroalimentària i Biotecnologia.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA AGROAMBIENTAL I DEL PAISATGE (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).
GRAU EN ENGINYERIA DE CIÈNCIES AGRONÒMIQUES (Pla 2018). (Assignatura optativa).

Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 6.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Luis Maldonado Rius

Altres: Jana Miró Samsot

CAPACITATS PRÈVIES

És recomanable haver cursat abans les assignatures de 'Història i Composició del Paisatge' i 'Implantació i Gestió d'Espais Verds'

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

1. Enginyeria del medi ambient i del paisatge: Principis de paisatgisme. Eines específiques de diseny i expressió gràfica

Transversals:

2. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA - Nivell 3: Comunicar-se de manera clara i eficient en presentacions orals i escrites adaptades al tipus de públic i als objectius de la comunicació utilitzant les estratègies i els mitjans adequats.

METODOLOGIES DOCENTS

Classes teòriques de tipus magistral curtes, en sessions d'una hora, que exposen de manera general i en relació directa amb els exercicis pràctics a resoldre, aspectes instrumentals i de referència bàsics del paisatgisme contemporani.

Les classes pràctiques desenvolupen dos exercicis ¿projectes- a concretar en un únic emplaçament. A ambdues el procés de resolució es el mateix, anàlisi i proposta, separats inicialment per raons de idoneïtat pedagògica.

El taller pràctic lligat a les sessions teòriques, en grup gran, acompanya a l'estudiant en la elaboració i discussió col·lectiva dels aspectes generals de la comprensió del problema plantejat, del lloc i de la proposta. Son classes participatives a on l'estudiant aprèn tant del seu treball personal o a classe com de la comprensió de les opcions de la resta d'estudiants i de la discussió d'aquestes a partir dels exemples que les classes teòriques exposen.

Al taller pràctic en grup petit, el professor assisteix, de manera individual i personalitzada en funció de la proposta, el desenvolupament material i gràfic de l'exercici.

La culminació del procés es l'elaboració de la documentació gràfica i escrita així com la defensa oral, per part de l'estudiant i el comentari del exposat per part d'estudiants i professors. La defensa oral i escrita dels exercicis pràctics i de l'escrit teòric final, permeten treballar la competència genèrica de l'assignatura de manera gradual i continua.

Visites prèvies als exercicis pràctics i lectura i comentari d'articles recomanats al llarg del curs, i la lectura, comentari escrit i discussió d'un d'ells al final de l'assignatura.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

El projecte de paisatge és un producte cultural que utilitza mitjans tècnics avançats per donar forma i en el temps a través dels processos ecològics- a l'espai, entès globalment- a on vivim. El seu aprenentatge consisteix en l'exercici de l'aplicació pràctica dels coneixements i habilitats assolides als estudis en el marc d'una realitat ecològica, espacial, històrica i social complexa.

L'objectiu de l'assignatura és introduir a l'estudiant en el procés de definició conceptual, formal i material del projecte de paisatge partint dels instruments i tècniques pròpies de llur formació i per la seva capacitat de implantació i gestió dels processos naturals associats a la vegetació, l'aigua i el sòl- coneixent gradualment altres aspectes espacials, funcionals, socials, ambientals i sistèmics més complexos.

Per qualificar-se en la preparació prèvia, concepció i redacció de projectes de paisatge l'alumnat ha de ser capaç d'articular processos de projecte, d'explicar i defensar les seves propostes i de valorar-les críticament en el seu context cultural, social i mediambiental així com enfront textos, exemples històrics i contemporanis.

L'assignatura pretén establir les bases metodològiques i conceptuals necessàries per proposar nous paisatges: noves tècniques, nous espais i noves formes de bellesa.

Per la competència genèrica a treballar a l'assignatura l'objectiu és assolir les definides pel nivell 3 d'aquesta al Resum sobre les competències genèriques i el seu desplegament als plans d'estudis de grau de la UPC del Institut de Ciències de l'Educació i UPC i de febrer 2009: "Comunicar-se de manera clara i eficient en presentacions orals i escrites adaptades al tipus de públic i als objectius de la comunicació utilitzant les estratègies i els mitjans adequats."

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup petit	20,0	13.33
Hores grup gran	40,0	26.67
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

MARCS DE REFERÈNCIA DEL PROJECTE DE PAISATGE I (INSTRUMENTALS)

Descripció:

El programa teòric de l'assignatura mostra a l'estudiant l'entorn del projecte al que serveix de referència instrumental pràctica, d'exemple i vocabulari comú, pel desenvolupament dels exercicis pràctics i de les activitats previstes pel curs.

Es treballen:

- Paper: anàlisi i dibuix, mostrant la riquesa de llenguatges i les capacitats que aquestes habilitats generen.
- Legal: legislació i planejament, introduint les bases del planejament territorial, l'origen i sentit de la legislació, llur necessitat social, la seva estructuració jeràrquica.
- Tècnica: exposant i valorant el treball que altres disciplines o punts de vista donen al projecte de paisatge per resoldre problemes complexos i com a base per la integració en equips multidisciplinars.

Activitats vinculades:

- Activitat 1: Classes d'explicació teòrica
- Activitat 2: Prova individual d'avaluació
- Activitat 3: Visites
- Activitat 4: Projectes
- Activitat 5: Lectures

Dedicació: 75h

- Grup gran/Teoria: 20h
- Grup petit/Laboratori: 10h
- Aprenentatge autònom: 45h

MARCS DE REFERÈNCIA DEL PROJECTE DE PAISATGE II (GENERALS)

Descripció:

- Territori: ciutat i natura, donant a conèixer la varietat d'àmbits i escales en els que es desenvolupa la disciplina i la seva creixent importància en el planejament.
- Sostenibilitat: pensament sistèmic i noves formes de bellesa, mostrant la varietat de llenguatges, propostes, estratègies i la recent emergència del medi ambient i dels processos com a instrument de projecte i conèixer els principis del disseny de paisatge sostenible.
- Art: la mort del art i el renaixement de les arts, per conèixer la vinculació entre la jardineria i l'arquitectura del paisatge amb l'art, relacionant-los amb els coneixements assolits a les classes de història i composició i afavorir la recerca de processos de disseny propis.

Activitats vinculades:

- Activitat 1: Classes d'explicació teòrica
- Activitat 2: Prova individual d'avaluació
- Activitat 3: Visites
- Activitat 4: Projectes
- Activitat 5: Lectures

Dedicació: 75h

- Grup gran/Teoria: 20h
- Grup petit/Laboratori: 10h
- Aprenentatge autònom: 45h

ACTIVITATS

ACTIVITAT 1: CLASSES D'EXPLICACIÓ TEÒRICA

Descripció:

Les classes teòriques s'esglaonen per tal d'acompanyar a l'estudiant des del inici aprofitant el marc conceptual i de referència que donen les lliçons per exemplificar i assolir les successives fites que els exercicis pràctics plantegen.

Les sessions, d'una hora de durada, s'estructuren en tres parts:

1. Plantejament teòric general
2. Referències i explicacions pràctiques d'aplicació directa a l'exercici en curs
3. Referències generals: anàlisi de projectes de paisatge contemporanis

Material:

Guió de la sessió amb projectes de referència i bibliografia. Per les classes, Google earth i connexió a pàgines web dels autors dels projectes a comentar o dels indrets explicats.

Dedicació: 50h

- Grup gran/Teoria: 38h
- Aprenentatge autònom: 12h

ACTIVITAT 2: PROVES INDIVIDUALS D'AVUACIÓ

Descripció:

Per la defensa i discussió del projecte es partirà de la proposta concreta i resumida en dos panells DIN A1- emmarcant-la en el contingut dels temes teòrics desenvolupats, en la lectura dels escrits recomanats i en les notícies comentades al llarg del curs.

Objectius específics:

Exercitar-se en l'exposició i defensa oral amb l'ajuda de la documentació elaborada i dels mitjans informàtics usuals, de la idea de lloc (anàlisi) i de futur (projecte) del nou espai.

Material:

Per a l'exposició i discussió final del seu treball (PP-a i PPa-2) l'estudiant lliurarà un resum d'aquest en dos plànols DIN A1 (PP-1R i PP-2R). Aquest material permetrà visualitzar en un format i escala comunes el conjunt de les propostes dels estudiants. Més enllà del material obligatori esmentat, l'estudiant podrà fer servir per a la seva exposició i defensa qualsevol material i suport que consideri adient.

Dedicació: 2h

Grup gran/Teoria: 2h

ACTIVITAT 3: VISITES

Descripció:

Visita a l'emplaçament del projecte amb el material necessari per una primera presa de dades i un primer intent de comprensió dels problemes a resoldre. La presa de dades es realitzarà en equip. La visita serveix de guia pràctica instrumental per futures visites dels estudiants atès que trepitjar el terreny permet iniciar-se en la proposta de manera més intuïtiva i relacionar els instruments d'expressió gràfica amb la realitat.

Objectius específics:

La visita, prèvia als exercicis pràctics, es l'inici del procés de disseny i del seu aprenentatge. Suposa enfrontar-se amb la necessitat de explicar de manera comprensible allò vist, entès o intuït així com el començament de la metodologia de treball que porta del lloc a l'elaboració de documentació de treball per desenvolupar i explicar la proposta i llur relació amb l'emplaçament i el medi en sentit ampli.

Material:

Full amb emplaçament i accessos principals, recorregut previst i material necessari per la presa de dades.

Lliurament:

La documentació treballada a la visita de curs o a les visites dels estudiants formarà part del lliurament d'esborranys a final de cada exercici pràctic.

Dedicació: 4h

Grup petit/Laboratori: 4h

ACTIVITAT 4: PROJECTES

Descripció:

Es plantegen dos exercicis pràctics i projectes- a resoldre al llarg del curs en un mateix emplaçament atenent a punts de vista i de sortida diferents per la interpretació de l'emplaçament i dels problemes a tractar. Les propostes desenvoluparan successivament, i amb complexitat creixent, algunes de les recomanacions de futur establertes pel lloc.

El procés de treball de l'exercici segueix el següent escandall:

- Anàlisi: descripció i anàlisi de l'emplaçament, interpretació del lloc i bases del projecte.
- Projecte: proposta i desenvolupament material i gràfic d'aquesta.

El plantejament i desenvolupament de l'anàlisi i proposta general es durà a terme en el taller pràctic lligat a les sessions teòriques, en grup gran.

El desenvolupament material o gràfic de l'anàlisi i proposta general i els problemes instrumentals pràctics que aquest requereixi es treballaran al taller pràctic en grup petit.

Objectius específics:

1. Per a cada exercici l'estudiant lliurarà copia en paper de plantes, seccions, esquemes, detalls, imatges, fotografies de models a escala i escrits significatius de la idea del lloc (anàlisi) i de la idea de proposta (projecte) en format DIN A3. El lliurament inclourà també copia de les proves, esborranys o exercicis parcials de treball personal preparatori de les sessions pràctiques (PP-1 i PP-2)
2. L'estudiant lliurarà un resum de la proposta en dos plànols DIN A1. La reducció d'aquests a la meitat (A3) s'inclourà al final del conjunt de documentació DIN A3 esmentat (PP-1R i PP-2R)

El conjunt del material a lliurar per cada estudiant s'adequarà, d'acord amb el professor, a les necessitats de la proposta, al treballat al llarg de l'assignatura i a les habilitats de l'estudiant i representa un 70% de la nota final (N1 i N2).

L'avaluació de la documentació escrita de l'estudiant forma part del seguiment de nivell i avaluació de la competència genèrica (Comunicació eficaç oral i escrita) a treballar per l'assignatura.

Material:

Full amb l'enunciat dels exercicis i enllaços i còpies de cartografia i ortofotomapes de l'ICC; cartografia local i enllaços de consulta del planejament sectorial o derivat d'obligat compliment.

Lliurament:

1. Per a cada exercici l'estudiant lliurarà copia en paper de plantes, seccions, esquemes, detalls, imatges, fotografies de models a escala i escrits significatius de la idea del lloc (anàlisi) i de la idea de proposta (projecte) en format DIN A3. El lliurament inclourà també copia de les proves, esborranys o exercicis parcials de treball personal preparatori de les sessions pràctiques (PP-1 i PP-2)
2. L'estudiant lliurarà un resum de la proposta en dos plànols DIN A1. La reducció d'aquests a la meitat (A3) s'inclourà al final del conjunt de documentació DIN A3 esmentat (PP-1R i PP-2R)

El conjunt del material a lliurar per cada estudiant s'adequarà, d'acord amb el professor, a les necessitats de la proposta, al treballat al llarg de l'assignatura i a les habilitats de l'estudiant i representa un 70% de la nota final.

Dedicació: 76h

Grup petit/Laboratori: 16h

Aprenentatge autònom: 60h

ACTIVITAT 5: LECTURES I RECALL DE PREMSA

Descripció:

Les lectures d'articles recomanats al llarg del curs, i la lectura, comentari escrit i discussió d'un d'ells al final de l'assignatura donaran una visió de conjunt del curs. Els articles complementen el contingut dels temes teòrics.

En paral·lel al desenvolupament del curs s'afavorirà el recull i comentari de retalls o articles de premsa relacionats amb el medi ambient i el paisatgisme. El contingut dels articles es comentarà, si s'escau, a les sessions pràctiques en grup gran i poden formar part del

comentari escrit final a l'article escollit.

Les idees o comentaris al voltant de l'article desenvolupat o dels retalls o articles de premsa es discutiran en la darrera sessió de treball pràctic conjunt de curs.

Objectius específics:

- Valorar críticament i integrar la informació i coneixements d'altres disciplines -altres mètodes, interessos, punts de vista i capacitats- especialment de les que permeten una efectiva interrelació amb el medi i amb l'entorn físic i cultural de l'entorn.
- Valorar i contrastar la capacitat de les propostes basades en elements i processos dinàmics del paisatge, a escala, com a elements d'ordenació, suport i caracterització del territori posant l'accent en els sistemes naturals i en les infraestructures verdes com a sistemes de recolzament a la vida.
- El recull i comentari de les notícies del dia a dia pretén vincular la realitat al temari teòric i pràctic de l'assignatura i desenvolupar el raonament crític de l'estudiant envers la realitat i els estudis.

Material:

Full amb l'enunciat del exercici i bibliografia específica dels autors.

Lliurament:

Lliurament d'un treball escrit de un mínim de tres pàgines i un màxim de deu en format DIN A4.

La activitat suposa un 15% de la nota final. La documentació treballada per l'estudiant pot formar part dels lliuraments previstos al llarg del curs (N3).

L'avaluació de la documentació escrita de l'estudiant forma part del seguiment de nivell i avaluació de la competència genèrica (Comunicació eficaç oral i escrita) a treballar per l'assignatura.

Dedicació: 18h

Aprenentatge autònom: 18h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació final de l'assignatura (N_{final}) serà fruit de la ponderació dels treballs avaluats:

N1: qualificació del lliurable PP-1 (Projecte de Paisatge 1) desenvolupat a la primera part de l'activitat 4 i presentat a l'activitat2 (PP-1R).

N2: qualificació del lliurable PP-2 (Projecte de Paisatge 2) desenvolupat a la segona part de l'activitat 4 i presentat a l'activitat2 (PP-2R).

N3: avaluació del exercici teòric escrit a partir de l'activitat 5.

CG: avaluació de la competència genèrica

$$N_{\text{final}} = 0,35N1 + 0,35N2 + 0,15N3 + 0,15CG$$

- A N1 i N2 s'avaluaran per separat l'anàlisi, la proposta i la presentació gràfica, oral i escrita.

- A N3 s'avaluaran per separat el contingut i la presentació oral i escrita.

- La presentació oral i escrita dels exercicis N1, N2 i N3, permet fer seguiment i avaluar la competència genèrica al llarg del curs ($0,05*CG(N1)+0,05*CG(N2)+0,05*CG(N3)=0,15 CG$)

- L'assignatura no pot superar-se mitjançant un examen final atès que la presentació dels projectes és obligatòria.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

- A N1 i N2 s'avaluaran per separat l'anàlisi, la proposta i la presentació gràfica, oral i escrita.

- L'assignatura no pot superar-se mitjançant un examen final atès que la presentació dels projectes és obligatòria.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Forman, Richard T.T. Land mosaics: the ecology of landscapes and regions. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. ISBN 0521479800.
- Kassler, Elizabeth B. Modern gardens and the landscape. Revised ed. New York: Museum of Modern Art, 1984. ISBN 0870704737.
- McHarg, Ian L. Proyectar con la naturaleza. Barcelona: Gustavo Gili, 2000. ISBN 8425217830.
- Moore, Charles Willard; Turnbull, William; Mitchell, William J. The Poetics of gardens. Cambridge, Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology, 1993. ISBN 0262631539.
- Steenhuis, Marinke. Bureau B+B: stedebouw en landschapsarchitectuur: een collectief talent 1977-2010 = Bureau B+B: urbanism and landscape architecture : collective genius 1977-2010. Rotterdam: NAI, 2010. ISBN 9789056627560.
- Aben, Rob; Wit, Saskia de. The Enclosed garden. Rotterdam: Uitgeverij 010, 1999. ISBN 9064503494.
- Baljon, Lodewijk. Designing parks: an examination of contemporary approaches to design in landscape architecture, based on a comparative design analysis of entries for the Concours International: Parc de la Villette Paris 1982-3. Amsterdam: Architectura & Natura Press, 1992. ISBN 907157010X.

Complementària:

- Chadwick, George F. The park and the town: public landscape in the 19th and 20th centuries. London: The Architectural Press, 1966.
- Hauxner, Malene. Open to the sky: the second phase of the modern breakthrough 1950-1970 : building and landscape, spaces and works, city landscape. Kobenhavn: Arkitektens Forlag, 2003. ISBN 8774072579.
- Imbert, Dorothée. The Modernist garden in France. New Haven: Yale University, 1993. ISBN 0300047169.
- Jellicoe, Geoffrey; Jellicoe, Susan. The Landscape of man: shaping the environment from prehistory to the present day. 3rd ed. expanded and updated. London: Thames and Hudson, 1995. ISBN 0500278199.
- Treib, Marc. Modern landscape architecture: a critical review. London: The MIT Press, 1993. ISBN 0262200929.
- Vogt, Günther. Miniature and panorama: Vogt Landscape Architects : Projects 2000-06. Baden: Lars Müller, 2006. ISBN 9783037780695.